

**POLARSIRKEL
RÅDET**

Polarsirkelrådet - Indre Helgeland Interkommunalt Politisk Råd

Møte AU - Polarsirkelrådet 28 mai 2026

AU -30/26 Høring «Fjerntogstrategi – Jernbanen 2050»

Styrking av Nordlandsbanen og togtilbudet på Helgeland

Saksutredning

Polarsirkelrådet viser til høringen «Fjerntogstrategi – Jernbanen 2050», og slutter seg til hovedinnholdet i uttalelsen fra Jernbaneforum Nord.

Polarsirkelrådet vil særlig understreke at **Nordlandsbanen er både en nasjonal hovedåre og en regional livsnerve for Helgeland og Nord-Norge.**

Banen har en viktig dobbeltfunksjon:

- som fjerntogforbindelse mellom Trondheim og Bodø
- som regionalt kollektivtilbud for Helgeland, Salten og Nordland

For Polarsirkelregionen er et robust og konkurransedyktig togtilbud avgjørende for mobilitet, næringsliv, klima, bosetting og beredskap.

Polarsirkelrådet vil samtidig peke på at når Jernbanedirektoratet signaliserer at videre utbygging av Nord-Norgebanen ikke prioriteres på kort sikt, og innsatsen i stedet skal rettes mot Nordlandsbanen og Ofotbanen, hadde det vært naturlig å forvente en sterkere satsing og tidligere gjennomføring av tiltak på disse strekningene.

Polarsirkelrådet vil også vise til målet om «**motstandsdyktighet i transportsektoren**» i arbeidet med ny NTP. I nordområdene betyr dette robuste og pålitelige transportløsninger med tilstrekkelig reservekapasitet og alternative transportårer. Nordlandsbanen er derfor en viktig del av nasjonal beredskap og samfunnsikkerhet.

Viktige momenter for Polarsirkelrådet

1. Togtilbudet må styrkes på Helgeland

Polarsirkelrådet vil særlig understreke behovet for å styrke togtilbudet:

- internt på Helgeland
- mellom Helgeland og Bodø
- mellom Helgeland og Trondheim

Nordlandsbanen må ikke kun vurderes ut fra endepunktene Trondheim–Bodø, men også ut fra de viktige regionale reisemarkedene underveis.

Banen er viktig for:

- arbeidsreiser
 - studentreiser
 - sykehus- og tjenestereiser
 - regional mobilitet
 - bosetting og arbeidsmarked
-

2. Det finnes et større markedspotensial enn dagens trafikk viser

Polarsirkelrådet mener dagens trafikktutvikling ikke gir et riktig bilde av potensialet på Nordlandsbanen.

Vedvarende problemer med:

- innstillinger
- buss for tog
- dårlig regularitet
- langvarige driftsavbrudd
- sviktende driftssikkerhet

har over tid svekket publikums tillit til tilbudet.

Dette skaper en selvforsterkende effekt der redusert kvalitet gir lavere etterspørsel, som igjen brukes som argument mot videre satsing. Polarsirkelrådet mener potensialet for både regional trafikk, fritidsreiser og næringsrelaterte reiser er betydelig større dersom tilbudet blir mer stabilt og attraktivt.

3. Turisme og reiseliv er et vekstområde

Polarsirkelrådet vil også peke på at reiseliv og turisme er et voksende marked for Nordlandsbanen.

Et mer stabilt og attraktivt togtilbud vil kunne:

- styrke bærekraftig turisme
 - øke verdiskapingen på Helgeland og i Nordland
 - gjøre landsdelen mer tilgjengelig for nasjonale og internasjonale reisende
-

4. Nytt og mer robust togmateriell må på plass

Polarsirkelrådet støtter behovet for nytt togmateriell på Nordlandsbanen.

Rådet vil særlig understreke behovet for:

- driftssikre tog tilpasset nordnorske forhold

- tilstrekkelig reservekapasitet
- bedre komfort og sovekapasitet
- høy regularitet og mindre sårbarhet
- erstatte dagens Agenda togsett

En ren én-til-én-erstatning av dagens fjerntogsett vil gi for liten robusthet derfor må antall fjerntogset økes fra 4 til minimum 6.

5. Permanent verkstedkapasitet i nord må etableres

Et stabilt togtilbud krever tilstrekkelig vedlikeholds- og verkstedkapasitet.

Polarsirkelrådet støtter behovet for et permanent og fullverdig verksted i nord for å sikre:

- raskere vedlikehold
 - redusert sårbarhet
 - bedre regularitet
 - styrket beredskap
-

6. ERTMS, vedlikehold og kryssingsspor må prioriteres tidligere

Polarsirkelrådet vil særlig understreke behovet for:

- fullføring av ERTMS senest i 2027
- nytt kryssingsspor på Saltfjellet innen 2028
- flere nye kryssingsspor tidlig i NTP-perioden
- økt vedlikehold og modernisering

Dette er avgjørende for:

- bedre punktlighet
 - høyere kapasitet
 - økt hastighet
 - bedre regularitet
 - færre innstillinger og mindre buss for tog
-

Vurdering

Polarsirkelrådet mener Fjerntogstrategien gir Nordlandsbanen for liten plass sett opp mot banens betydning for Helgeland og Nord-Norge.

Når staten velger å avvente videre utbygging av Nord-Norgebanen, må dette følges opp med en langt sterkere satsing på Nordlandsbanen gjennom:

- nytt materiell
- styrket vedlikehold

- flere kryssingsspor
- fullføring av ERTMS
- bedre regionalt togtilbud

Polarsirkelrådet mener utfordringen ikke er mangel på marked eller potensial, men manglende regularitet og pålitelighet i tilbudet. Et mer robust og attraktivt togtilbud vil kunne gi betydelig vekst både i regional trafikk og reiseliv.

Dette er avgjørende for mobilitet, klima, bosetting og regional utvikling.

Forslag til vedtak – Fjerntogstrategi 2050

Polarsirkelrådet slutter seg til hovedinnholdet i uttalelsen fra Jernbaneforum Nord til «**Fjerntogstrategi – Jernbanen 2050**».

Polarsirkelrådet vil særlig understreke betydningen av **Nordlandsbanen som både nasjonal fjern togforbindelse og regional livsnerve for Helgeland, Nordland og Nord-Norge.**

Rådet peker på at Nordlandsbanen har en viktig dobbeltfunksjon:

- som nasjonal togforbindelse mellom Trondheim og Bodø
- som regionalt kollektiv- og transporttilbud mellom Helgeland, Bodø og Trondheim

Polarsirkelrådet viser til at regjeringen i arbeidet med ny NTP har løftet fram målet om «**motstandsdyktighet i transportsektoren**», og mener dette må gi en tydeligere prioritering av Nordlandsbanen.

Når videre utbygging av Nord-Norgebanen avventes, forventer Polarsirkelrådet at staten følger opp med en sterkere og raskere satsing på Nordlandsbanen og øvrige eksisterende jernbanestrekninger i nord.

Polarsirkelrådet forventer derfor at staten prioriterer:

- økte antall nye fjerntogsett fra 4 til minimum 6
- styrket togtilbud på Helgeland
- bedre forbindelser mellom Helgeland–Bodø og Helgeland–Trondheim
- nytt og mer robust togmateriell med tilstrekkelig reservekapasitet
- permanent verkstedkapasitet i nord
- fullføring av ERTMS på Nordlandsbanen senest i 2027
- flere kryssingsspor og øvrige kapasitetsøkende tiltak
- økt vedlikehold, modernisering og rassikring
- tiltak som gir høyere hastighet, bedre regularitet og redusert reisetid

Polarsirkelrådet vil understreke at dagens utfordringer på Nordlandsbanen i stor grad skyldes manglende regularitet og pålitelighet, ikke mangel på marked eller transportbehov.

Rådet mener et mer stabilt og attraktivt togtilbud vil kunne gi betydelig vekst i:

- regional trafikk
- arbeids- og studentreiser
- reiseliv og turisme
- klimavennlig transport i nordområdene

Polarsirkelrådet understreker at dette er avgjørende for mobilitet, beredskap, klima, bosetting, næringsutvikling og regional verdiskaping i Nord-Norge og på Helgeland.

Mo i Rana 27.05.2026

Polarsirkelrådet
Kjell-Idar Juvik
Sekretariatsleder